

नमो तस्स भावतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आणण्ड भूमि

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू

[सं. द. नं. १/०३१ प्र. जि. अ. का. का.]

वर्ष २

अङ्क ११, १२

ने. सं. १०६५

इ. सं. ११७५

वार्षिक रु. ५/-

मूल्य रु. १/-

“आनन्द भूमि का नियम

- १) ‘आनन्द भूमि’ आनन्दकुटी विहार गुठिको दुई मासिक मुख-पत्र हो। ‘आनन्द भूमि’ प्रत्येक पूर्णमासा निस्तिकन्ध ।
- २) यसको वार्षिक चन्दा रु० ५/-, अर्ध वार्षिक रु० ३/-, एक प्रतिको रु० १/-, जुन महिनामा पनि ग्राहक बन सकिन्द्य ।
- ३) बुद्ध-धर्म सम्बन्धी लेख मात्र यसमा छापिने छ ।
- ४) कुनै लेखकद्वारा प्रकट भएको विचारको उत्तरवायी सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवहार र चन्दा व्यवस्थापकको नाममा पठाउनु पर्छ । पत्र व्यवहार गदाखिरि आफ्नो ग्राहक संख्या, पूरा नाम र ठेगाना राख्रोसित लेखी पठाउनु पर्छ ।
- ६) पत्रिका नलिने भएको खण्डमा वा आफ्नो ठेगाना हेरफेर गर्नु परेमा एक महिना अगाडि नै व्यवस्थापकलाई सूचना दिइनु पर्छ ।
- ७) कुनै पनि रचना प्रकाशित गर्ने वा नार्ने अधिनार तथाइक मण्डलने रहनेछ ।

आनन्द भूमि कार्यालय

आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं

विषय सूची

बुद्ध वचनामृत	१
बुद्धको ईर्या पथ (बुद्धकालीन ब्राह्मण)	२
अन्तःपुरमा जान मनाही (बुद्धकालीन राजपरिवार)	३
धर्म संघर्ष	—सम्यकरत्तन त्रज्ञाचार्य खण्ड
असने अभूतपूर्व बौद्ध कार्यक्रम	—ज्योति
प्रार्थना	—भिक्षु विवेकानन्द
गुकथं याकनं द्यो सी म्वाली ?	—श्रामणेर शीलभद्र
Preparing For Meditation	—आनन्द शाक्य
Anandakuti Trust Publication	१३
समाचार	१५
लैं खर्च दयकि	१६
	२२

आणण्ड प्राणी

“दरथ भिक्खवे चारिकं बहुजनहिताय बहुजनसुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धर्मं आदिकाय एं मज्जेकल्याणं सात्थं
सव्यञ्जनं केवल परिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

(महाबग—विनयपिटक)

मिशुहरू ! बहुजन हितका लागि, बहुजन सुखका लागि, विश्वमाति दयाका लागि, देव र
मनुष्यहरूको हित, सुख र कामको लागि संचार गर । मिशुहरू ! आरम्भ मध्य र अन्त समयसम्म
कल्याण हुने धर्मको अर्थ र मात्र सहित उनदेश दिसर सम्पूण परिच्छुद्ध ब्रह्मचर्य(धर्म, को प्रकाश पार ।

सम्पादक मंडल

भिक्षु अश्वघोष, श्री बुद्धकृष्ण ‘भूषण’, श्री न्हुच्छेबहादुर वज्राचार्य

वर्ष २	आनन्दकुटी	फागुण, चैत्र २०३१	स्वयम्भू	अङ्क ११, १२
		बुद्ध सम्बत् २५१८		

बुद्ध वचनाभूत—

असत्यवादी (भूठा बोल्ने) नरक भोग्ने हृष्ट, अनि त्यो पनि नरकमा जान्छ, जो
गरेर पनि “गरित” भन्दछ ।

जो भित्या भाषी (नचाहिँदो बोल्ने) छ त्यो मुण्डित भएर मात्र अमण हुन
सक्तैन ।

जसलाई जानी बुझिकन पनि भूठा बोल्न लाज लाग्दैन, उसको साधुपना रित्तो
गायो जस्तो हो: साधुताको एक बुँद (थोपा) पनि उसको हृदय-घटभित्र छैन ।

बुद्धकौ इर्या पथ

(बुद्धकालीन ब्राह्मणबाट)

भगवान् बुद्ध हिंडदा खेरि पहिले दाँया खट्टानै राख्नु हुन्छ । न अति लामो न अति छोटो तरिकाले पाइला चाल्नु हुन्छ । न छिटो न ढिलो हिंडनु हुन्छ । घुँडाले घुँडा छुवाई हिंडनु हुन्न, न गोली गाँठाले गोली गाँठा ठक्कर ख्वाई हिंडनु हुन्छ । हिंडदा खेरि न तिवा उचाल्नु हुन्छ, न कुकाउनु हुन्छ । न दरो पार्नु हुन्छ, न लूलो पार्नु हुन्छ । शरीरको तल्लो भागमात्र चलाई हिंडनु हुन्छ, शरीरको बलले हिंडनु हुन्न । यता उता हेर्दा जम्मै शरीर फर्काई हेर्नु हुन्छ । न माथि हेर्नु हुन्छ, न तल हेर्नु हुन्छ, न यता न उता हेर्नु हुन्छ, युग मात्र (चार हात जतिसम्म) हेर्नु हुन्छ, त्यस भन्दा टाढा जान चक्खुले हेर्नु हुन्छ ।

घरभित्र पस्दा भगवान् बुद्धले न शरीर ठाडो पार्नु हुन्छ, न कुकाउनु हुन्छ । न शरीर दरो पार्नु हुन्छ, न लूलो पार्नु हुन्छ । न आसनमा टाईबाट बस्न खोज्नु हुन्छ, न नजिक बाट । न हातले टेकी आसनमा बस्नु हुन्छ । न आसनमा शरीर फालेर बस्नु हुन्छ ।

घरभित्र बसिरहँदा हात खुट्टा चलाइ रहनु हुन्न । न घुँडा माथि घुँडा राखी बस्नु हुन्छ, न गोली गाँठा माथि गोली गाँठाराखी बस्नु हुन्छ । गालामा हात राखेर पनि बस्नु हुन्न । ससंकित भइ बस्नु हुन्न, कम्पित भई बस्नु हुन्न ।

न थर थर कामी बस्नु हुन्छ, न त्रास लिई बस्नु हुन्छ । बल्कि निर्भिक, अत्रस्त, शान्त दान्त भई बस्नु हुन्छ ।

पत्तोदक (पात्र धुने पानी) ग्रहण गर्दा न पात्र धेरै उचाल्नु हुन्छ, न तल पार्नु हुन्छ । न आगाडि लैजान हुन्छ । न पछाडि सारनु हुन्छ । पानी लिदा न धेरै लिनु हुन्छ, न थोरै । खल मल्ल पारी पात्र धुनु हुन्न । वल्टाइ पल्टाई गरेर पनि पात्र धुनु हुन्न । पात्र भईमा राखी हात धुनु हुन्न । हात धुँदा पात्र, पात्र धुँदा हात धुइने गरी हात धुनु हुन्छ । पात्रको पानी न टाढा न नजिक फाल्नु हुन्छ, न छक्केर नै फाल्नु हुन्छ ।

भोजन ग्रहण गर्दा न पात्रलाई माथि उचाल्नु हुन्छ, न तल लैजानु हुन्छ । न आगाडि सार्नु हुन्छ, न पछाडि सार्नु हुन्छ । न धेरै भोजन लिनु हुन्छ, न थोरै लिनु हुन्छ । व्यञ्जन पनि प्रमाण मात्रामा लिनु हुन्छ । व्यञ्जन (तरकारी) मात्रै खानु हुन्न । दुइ तीन पटक चपाएपछि मात्र निल्नु हुन्छ । कुनै पनि नचपाएका सीताहरू पेटमा जान्नन् । भातका कुनै पनि सीता वा टुक्रा मुखमा अड्किएका हुँदैनन् । एक गाँस सिद्धिए पछि मात्र अर्को गाँस लिनु हुन्छ । स्वाद लिएर खानु हुन्छ किन्तु रसस्वादमा मन अल्फाएर होइन ।

जहाँ मन हिंसावाट अलग रहन्छ, वहाँ दुःख अवश्य पनि शान्त हुनेछ ।

— बुद्ध

अन्तःपुरमा जान मनाही

(बुद्धकालीन राजपरिवारबाट)

त्यस समय बुद्ध भगवान श्रावस्तीस्थित अनाथपिण्डि को जेतवनाराममा बस्नु भएको थियो । त्यस बखत प्रसेनजित कोशलराजाले उद्यानपाललाई आज्ञा दिए— “भणे ! तिमी गएर उद्यान सफा गर । उद्यानमा जाने छ ।”

“हवस् देव भनी सो उद्यानपाल राजाको आज्ञा सुनी उद्यान सफा गरिरहेको बेलामा उसले भगवानलाई एक रूखमुनी बसिरहनु भएको देख्यो । अनि उसले प्रसेनजित कोशलराजाकहौं गई बिन्ति गन्यो—

“देव ! उद्यान सफा गरिसकें । तर त्यहाँ एक रूखमुनी भगवान् बस्नु भएको छ ।”

“भणे ! हुन देउ । हामी भगवान् बुद्धको सत्संगत गर्ने छौं ।”

अनि प्रसेनजित कोशलराजा उद्यानमा गइ जहाँ भगवान् हुनुहुन्थ्यो त्यहाँ गए । त्यसबेला एक उपासक भगवान् बुद्धसँग सत्संगत गरी बसेका थिए । प्रसेनजित कोशलराजाले ती उपासकलाई भगवान्सँग सत्संगत गरी बसिरहेको देखे । यो देखेर राजा भयभीत भई उभिइरहे । त्यसबेला प्रसेनजित कोशलराजाको मनमा यस्तो लाग्यो—

“जुन रूपले भगवान्सँग सत्संगत गरिरहेको छ यो हेर्दा यी पुरुष कमसल खालको होइन जस्तो लाग्छ ।”

यति मनमा सोची भगवान्कहाँ गएर भगवान्लाई अभिवादन गरी एक छेउमा बसे । ती उपासकले भगवान् प्रतिको गौरवले गर्दा प्रसेनजित राजालाई देखेर न अभिवादन गरे, न आसनबाट नै उठे । उनको यस प्रकृया द्वारा

प्रसेनजित राजा असन्तुष्ट भए— “म आएको देखेर पनि न मलाई अभिवादन गर्छ, न त आसनबाट उठ्छ । यो कस्तो मानिस होला ।” भगवान्ले, प्रसेनजित कोशलराजा असन्तुष्ट भएको बुझी, राजालाई यो कुरा सुनाउनु भयो—

“महाराज ! यी उपासक बहुश्रुत छन्, धर्म जान्दछन, काम विषयबाट पारडमुख छन् ।”

यो कुरा सुनी प्रसेनजित कोशलराजाको मनमा यस्तो लाग्यो—

“यी उपासक मामुली हुन सक्दैनन्; भगवान्ले पनि यिनको प्रशंसा गर्नु हुन्छ ।”

त्यसपछि राजाले ती उपासकलाई— “उपासक ! जे चाहिन्छ भने ।” भनी भने

“हवस्-देव ! भनी उपासकले उत्तर दिए । त्यसपछि भगवान्ले प्रसेनजित कोशलराजालाई धार्मिक कुराद्वारा सन्दर्शित, सम्प्रतिष्ठित, समुत्साहित र सम्प्रहर्षित पार्नु भयो । प्रसेनजित कोशलराजा पनि भगवानको धार्मिक कुराद्वारा सन्दर्शित,*** र सम्प्रहर्षित भई आशनबाट उठी भगवान्लाई अभिवादन तथा प्रदक्षिणा गरी फक्केर गए ।

एक दिन प्रसेनजित कोशलराजा प्रासादको माथिल्लो तलामा बसेका थिए । त्यसबेला ती उपासकलाई हातमा छाता र लौरो लिई मार्गमा गइरहेको राजाले देखेर बोला— उन पठाई भने—

उपासक ! तिमी बहुश्रुत छौ, धर्म जान्दछौ, हात्रो नारीगृहमा धर्मोपदेश गर ।”

“देव ! जे म जान्दछु, ती जम्मी आर्यं भिक्षुहरूके आश्रयबाट जानेको छुँ । अतएव देवको नारीगृहमा आर्यं भिक्षुद्वारा धर्मोपदेश गराउन बेश होला ।”

“यी उपासकले ठीकै भने” भनी प्रसेनजित कोशल-राजा भगवान्‌कहाँ गई, भगवान्‌लाई अभिवादन गरी एक छेउमा बसे । एक छेउमा बसेका प्रसेनजित कोशल राजाले भगवान्‌सँग प्रार्थना गरे-

“भन्ने ! भगवान्ले एक भिक्षुराई आज्ञा दिनुहोस जसले हाम्रा नारीगृहमा धर्मोपदेश गर्ने छन् ।”

भगवान् बुझ्द्दले, राजालाई धार्मिक कथाद्वारा…… सम्प्रहर्षित गर्नु भएपछि…… राजा भगवान्‌लाई…… प्रदाक्षिणा गरी फक्केर गए । त्यसपछि भगवान्ले आयुष्मान् आनन्दलाई बोलाई भन्नु भयो—

“आनन्द ! त्यसो भए तिमी राजाको नारीगृहमा गई धर्मोपदेश गर्न जाऊ ।”

“हबस, भन्ते !” भनी भगवान्‌को आज्ञा शिरोपर गरी आयुष्मान् आनन्द समय समयमा राजाको नारी गृहमा धर्मोपदेश गर्न जानु भयो ।

एकदिन आयुष्मान् आनन्द पूर्वान्ह समयमा चीवर पहिरी, पात्र चीवर ग्रहण गरी, प्रसेनजित कोशलराजा बस्ने ठाउँमा जानु भयो । त्यस समय प्रसेनजित कोशल राजा मलिलका देवीसँग शयन गरिराखेका थिए । मलिलका देवीले टाढेबाट आयुष्मान् आनन्द आइरहनु भएको देखिन् । अनि हत्तरपत्त उठिन् । पहेलो बपडा तल खस्यो । आयुष्मान् आनन्द त्यहीबाट पक्केर आराममा गई भिक्षुहरू लाई त्यो श्रद्धृति सुनाउनु भयो । जो भिक्षुहरू अल्पेच्छी थिए तिनीहरू कराउन थाले, खिन्न हुन थाले, धिक्कार्त थाले— कसरी आयुष्मान् आनन्द पूर्व सूचना विना नै राजाको अन्तःपुरमा प्रवेश गर्नु हुन्छ ।” भिक्षुहरूले यो

प्रवृत्ति भगवान्‌लाई सुनाए । भगवान्ले यसै सन्दर्भमा भिक्षुहरूलाई जम्मा गराउन लगाई आयुष्मान् आनन्दसँग सोध्नु भयो—

“आनन्द ! के तिमीले पूर्व सूचना विना नै राजाको अन्तःपुरमा प्रवेश गरेको साँच्चै हो ? “साँच्चै हो, भगवान् !”

अनि भगवान्ले आयुष्मान् आनन्दलाई निन्दा गर्नु हुँदै—“आनन्द ! तिमीले प्रतिकूल काम ग-यौ……कसरी पूर्व सूचना विना नै राजाको अन्तःपुरमा प्रवेश गरेको, आनन्द ! यस कार्यद्वारा न अप्रसन्न हुनेलाई प्रसन्न पार्न सकिन्छ, न प्रसन्न हुनेको प्रसन्नतालाई नै बढाउन सकिन्छ, बल्कि…… कुनै कुनै प्रसन्न हुनेको प्रसन्नतालाई पनि अन्यथा पार्न सक्छ” भन्नु भयो । अनि भिक्षुहरूलाई धार्मिक कुरा सुनाई आमन्त्रण गर्नु भयो—

राजान्तःपुर जानुमा दोष

“भिक्षुहो ! राजान्तःपुर प्रवेश गर्नुमा निम्न दश अव-गुण (= दोष) हरू छन् । कुन दश भने ?

१—“भिक्षुहो ! यहाँ, राजा महिषीसँग बसेको हुन्छ । त्यहाँ भिक्षु प्रवेश गर्छ । भिक्षुलाई देखेर महिषी फिसिक्क हाँस्द्देवा महिषीलाई देखेर भिक्षु फिसिक्क हाँस्द्देवा । त्यस बेला राजाकै मनमा यस्तो लाग्छ—“अवश्यमेव यिनीहरू केही गरेका होलान् अथवा गर्लान् ।” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेश गर्नुमा यो पहिलो दोष हो (अवगुण हो) ।

२—भिक्षु हो ! केरि राजा बहुकृत्य बढुकरणीय भएको हुदा कुनै स्त्रीकहाँ गएको कुरा बिसिन्छ । त्यसबाट उगमवती हुन्छे । त्यसबेला राजाकै मनमा यस्तो लाग्छ—‘यस अन्तःपुरमा यो प्रव्रजित बहेक अरू कोही आउँदैन । शायद यही प्रव्रजितको काम त होइन ?’ भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेश गर्नुमा यो दोशो दोषहो ।

३—“भिक्षु हो ! फेरि राजान्तःपुरमा कुॱॊ रत्नहराएँकी प्रवेशगति काम त होइन ?” भिक्षु हों भै राजान्दातुर हुन्छ । त्यसबेला राजाको मनमा यस्तो लाग्छ—“यहाँ यो प्रवेशगति बाहेक अरू कोही आउदैन । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो तेथो दोष हो ।

४—भिक्षु हो ! फेरि राजान्तःपुरमा आभ्यन्तरिक तथा गोपनीय कुराहरू बाहिर प्रकट हुन्छन् । त्यसबेला राजाको मनमा यस्तो लाग्छ—“यहाँ यो प्रवेशगति बाहेक अरू कोही आउदैन । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो चौथो दोष हो ।

५—“भिक्षु हो ! फेरि राजान्तःपुरमा छोराले बाबुलाई हत्या गर्न खोजेको हुन्छ, बाबुले छोरालाई हत्या गर्न खोजेको हुन्छ । तिनीहरूका मनमा यस्तो लाग्छ—“यहाँ यो प्रवेशगति बाहेक अरू कोही आउदैन । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो पाँचौं दोष हो ।

६—भिक्षु हो ! फेरि राजाले तल्लो श्रेणीमा वसेकालाई माथिल्लो श्रेणीमा राख्छ । जसलाई यो मन पर्दैन उसको मनमा यस्तो लाग्छ—“यो प्रवेशगति संग राजाको घनिष्ठता छ । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो छैठौं दोष हो ।

७—भिक्षु हो ! फेरि राजाले माथिल्लो श्रेणीमा वसेकालाई तल्लो श्रेणीमा राख्छ । जसलाई यो मन पर्दैन उसको मनमा यस्तो लाग्छ—“यो प्रवेशगति संग राजाको घनिष्ठता छ । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो सातौं दोष हो ।

८—भिक्षु हो ! फेरि राजाले असमयमै रोनालाई पठाउँछ । जसलाई यो मन पर्दैन उसको मनमा यस्तो लाग्छ—“यो प्रवेशगति संग राजाको घनिष्ठता छ । शायद यही

प्रवेशगति यो आठौं दोष हो ।

९—भिक्षु हो ! फेरि राजान्तःपुरमा सेनालाई पठाई बीच बाटैबाट फर्काउँछ । जसलाई यो मन पर्दैन उसको मनमा यस्तो लाग्छ—“यो प्रवेशगति संग राजाको घनिष्ठता छ । शायद यही प्रवेशगति को काम त होइन ?” भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो नौं दोष हो ।

१०—भिक्षु हो ! फेरि राजाको अन्तःपुरमा हातीको प्रपञ्च, घोडाको प्रपञ्च, रथका प्रपञ्चहरू हुन्छन्; रूप, शब्द, गन्ध, रस, स्पर्शादि अनकू रचित गर्ने विषयहरू हुन्छन् जो प्रवेशगति का निमित्त अनुरूप हुन्दैन । भिक्षु हो ! राजान्तःपुर प्रवेशगति यो दाँैं दोष हो ।

यसपछि भगवान्ले आयुष्मान आनन्दलाई अनेक प्रकारले निन्दा गर्नु भई—दुर्भरता १.... निन्दा र सुभरताको.... प्रशंसा । गर्नु भई भित्तुङ्कै ई तद्दुर्लग.... गर्निरु कुरा सुनाई यसो भन्नुभयो-

भिक्षु हो ! त्यसो भए यो गिजायद तिमीहरूने निन्दा पर्छ—“जो भिक्षु मुर्धाभिगिक्त जी र जाको अन्तःपुरवाइ राजा वा रानी बाहिर न निस्किन्दै अथवा पूर्व मूढना विना अन्तःपुरको दैलो नवेर जान्छ उताई पाचित्तिय दोष लाग्नेछ ।” —४७—

कल्जूसको धन राजाले लिन्छ

श्रावस्ती मै ।

एकदिन, प्रसेनजित कोगलराजा मध्यान्ह समयमा भगवान् कहाँ गई भगवान्लाई अविचारित गरी एक छेउमा बसे । एक छेउमा वसेका प्रसेनजित कोगलराजासंग भगवान् बुद्धले सोधनु भया ।

महाराज ! कहाँबाट आज यस्तो मध्यान्ह समयमा आउनु भएको ?”

भन्ते ! 'थ्री श्रादस्तीको एक श्रेष्ठी गृहपति परलोक भयो । त्यो निस्सन्तान श्रेष्ठीको सम्पत्ति जम्मै राजान्त-पुरमा भित्र्याइ आउँदैछु । भन्ते ! उसको ८० लाख असर्की (= हिरण्य) त चोक्खै थियो । रूपैयाको त कुरै छैन । तर भन्ते ! आश्चर्यको कुरा त यो हो कि त्यो श्रेष्ठी गृहपतिले अलिकता अमिलो खोलेको साथ कनिकाको भात खाउँथ्यो । यही नै उसको आहार थियो । उ तीन टुक्रो गाँसेको सन कपडाको लुगा लगाउँथ्यो । यही नै उसको लुगा थियो । उ पातको छतरी भएको थोत्रो रथमा जान्थ्यो । यही नै उसको रथ थियो !'

"यस्तै हो महाराज ! यस्तै हो ! अभागी मूर्ख पुरुष (= असत्पुरुष) ले ठूलो भोग सम्पत्ति पाएर पनि आफ्लाई मुखी र आनन्दित पार्न सक्तैन; न आमा बाबुलाई सुखी र आनन्दित पार्न सक्छ; न स्त्री-पुरुषहरूलाई सुखी र आनन्दित पार्न सक्छ; न दाश-दाशी कामदारहरूलाई सुखी र आनन्दित पार्न सक्छ; न इष्ट मित्रहरूलाई सुखी र आनन्दित पार्न सक्छ; न त श्रमण ब्राह्मणहरूलाई-उर्ध्वगामी स्वर्गीय सुख विपाकी, सुगति पुन्याउने- दान दक्षिणा नै दिन्छ । राम्रोसँग सम्पत्तिको उपभोग नगर्नाले उसको धन सम्पत्ति राजाले पनि हरण गर्छ, चोरले पनि हरण गर्छ, आगोले पनि भष्म पार्दछ, पानीले पनि बगाई लैजान्छ अथवा अप्रिय अनधिकारी पुरुषको हातमा पनि पर्न जान्छ; त्यसै विनाश पनि भएर जान्छ । महाराज ! राम्री धनको उपभोग नगर्नाले उसको भोग सम्पत्ति, परिभोग विनानै त्यसै विनाश भएर जान्छ ।

"महाराज जस्तै कुनै मनृष्य नभएको सुप्रतिष्ठित रमणीय भूमिमा निर्मल शीतल, स्वादिष्ट तथा शुद्ध पानीको पोखरी हुन्छ । तर सो पोखरीबाट कसैले पनि पानी लिईन, न तुहाउँचैन् र आवश्यक काममा पनि लगाउँछन् । यसरी पानीको सानुपयोग राम्रो हुन्छ । महाराज ! द्यस्तै गरी यही काम्बलानी पण्डित पुरुषले ठूलो भोग सम्पत्ति पाएर आफूलाई पनि सुखी र

को जानी चिर जान्छ, सुकेर जान्छ । महाराज ! ह्यस्तै अभागी मूर्ख पुरुषले पनि ठूलो भोग सम्पत्ति पाएर पनि आफूलाई सुखी र आनन्दित पार्न सक्तैन, न आमा बाबुलाई नै सुखी र आनन्दित पार्न सक्छ.... न त श्रमण ब्राह्मणहरूलाई दान नै दिन्छ । यसरी उसको धनसम्पत्ति परिभोग विनै नै राजाले पनि हरण गर्छ.... अथवा अप्रिय अनधिकारी पुरुषको हातमा पनि पर्न जान्छ; त्यसै विनाश पनि भएर जान्छ ।

महाराज ! भाग्यवानी पण्डित पुरुष (= सन्तुरुष) ले नै ठूलो भोग सम्पत्ति पाएर आफूलाई पनि सुखी र आनन्दित पार्न, आमा बाबुलाई पनि सुखी र आनन्दित पार्न, स्त्री-पुत्रहरूलाई पनि सुखी र आनन्दित पार्न, दाश-दाशी कामदारहरूलाई पनि सुखी र आनन्दित पार्न, इष्ट मित्रहरूलाई पनि सुखी र आनन्दित पार्न रथमण ब्राह्मणहरूलाई पनि— उर्ध्वगामी, स्वर्गीय, सुख विचाकी, सुगतिमा पुन्याउने- दान दक्षिणा दिन्छ । राम्रोसँग सम्पत्तिको परिभोग गरेको हुँदा उसको धन न राजाले हरण गर्छ, न चोरले हरण गर्छ, न आगोले डढाउन्छ, न पानीले बगाई लैजान्छ, न त अप्रिय अनाधिकारी तुल्यहरूका हातमै पर्छ । महाराज ! यसरी धनको सरियोऽर राम्रो गननै धनको सदुपयोग गरेको हुन जान्छ, त्यसै विनाश हुन पाउन, खेर जान्छ ।

महाराज ! जस्तै कुनै गाउँ वा लिलाले नेविक सुप्रतिष्ठित रमणीय भूमिमा निर्मल, शीतल, स्वादिष्ट र स्वच्छ पानी भएको पोखरी हुन्छ । त्यसै पोखरीबाट मानिसहरूले पानी लिन्छन्, पिउन्छन्, तुहाउँचैन् र आवश्यक काममा पनि लगाउँछन् । यसरी पानीको सानुपयोग राम्रो हुन्छ । महाराज ! द्यस्तै गरी यही काम्बलानी पण्डित पुरुषले ठूलो भोग सम्पत्ति पाएर आफूलाई पनि सुखी र

धर्म संघर्ष

—सम्यकरत्त्व बज्राचार्य, लवप

जिम्ह श्रीमती व जि म्हिगनसें न्वतु स्वतु मदुनि, छायधासा धर्मया नामे ल्वापु । मेता खैं मखु— “कन्हे पुन्हीया अप्सं च्वनेत बहनी मत बी माः, उकिया लागी हि सकि आदि सकतो न्याना हइदिसं धका वया म्हुतुं पिहाँ वल । अले जि मता छुं सुकं च्वच्वना । छकं धाल मता छुं च्वच्वना । निकं धाल मता छुं याना च्वं च्वना तको मछि मिसाते तालं जिदी याना हाला च्वन । अले जि नन्नत पूर्वकं उपदेश बिया यंका— छिंपि समुद्रया दोंगाय च्वने मसर्पि । समुद्र पार तरे ज्वीत निगः द्वंगाय् पला तया वन धासा याकनं पार तरे ज्वी धातले उखें मला थुखें मला जुया द्वंगा कुतुवना समुद्रे डुबे जुया वने यो । अकि छगः द्वंगाय् जकं पला तया वनेमा धका खैं जकं न्हायथना बिया ।

अले जिम्ह श्रीमतीया म्हुतुं— का म्वाल, म्वा मदुगु बाखं न्यंके म्वाल, जिमिसं नं स्यू आमजागु खौं । म्हिगः तिनि विहारे वनावले भन्ते नं बाखं कंगु गुलि बाला, छिं ताहाकेक बाखं कने म्वा धका शब्द पिहाँ वल ।

जितः भतिचा ज्या छिना वल । जि धया— आ छ घौ पलख सुकं च्वं । जिगु खैं छको न्यं । छं म्हिगः विहारे वना बाखं न्यना वयेस पह मस धया च्वनागु ध्व हेखः । जि धया यंका— छ म्हिगः विहारे वना बाखं न्यना वःगु जितः न मयोगु मखु । तर गथे धासा भर्तेपिनिगु उपदेश आनन्दित पार्छ र श्रमणं ब्राह्मणलाई पनि दान दक्षिणा दिन्छ । राम्भोसंग सम्पत्तिको परिभोग गरेको हुँदा उसको धन न राजाले हुरण गर्छ**** न अप्रिय अनधिकारी पुरुष-

न्यना श्रावकयाने वना पार तरे जु ! जि मखुसा की परम्परानिसें चले जुया न्हाना वयाच्वंगु कुन धर्म पला तया पार तरे ज्वीगु सो । छन्त जि मखुगु खैं कना जितः छु चा । नाना प्रकारया खैं व उपमा बिया धया च्वनां लखे द्योने चिकंथे जक जुल । वया न्हायपने व मने जिगु खैं छर्ति प्य मपुं । अले जितं म्वासे धका मौनव्रते च्वना ।

कन्हेखुनु छर्ते या कोस सुथ न्हाप न्हिती लः कावोबने मिस्ते ख्वा स्युस्युं कोलं बुबुं गफ न्यायेका हल । पुलां ताल-यापि मिसातसें धयाच्वन— थौं पुन्हीया अप्सं च्वने म्वाला ? अन न्हू तालयापि आख ब्वनातपि मिसात नं दुगु जुयाच्वन । इर्पि मुसुमुसुं न्हिला न्यना च्वन । गुर्लि गुर्लिसिं थौं विहारे काय् मखुला धयाच्वन । अले जिगु न्हायपने न्हिती कालाकुलु हाला च्वंगु खैं दुहाँ वन । इन न्हायप भतिचा ताहाक याना न्यना च्वना । विहारे वने मखुला धागु मेपिन्त मखु ज्वी माः । थन त्वाले मेपिं विहारे वनीपि सुं मदु । अवश्य नं जिम्ह श्रीमतीयात धागु ज्वी धका मनं तुना ध्यान बिया च्वना । जिम्ह श्रीमतीया व धाय् ध्व धाय् मफुत । छाय् व धाय् ध्व धाय् मफुगु धासा सुयात छु जवाफ बी । पुन्हीया अप्सं च्वने मखुला धामेसित छु धादेगु ? विहारे कायगु मखुला धका न्यमेसित छु धका लिस बी ? अकमके जूथे च्वना भतिचा मौनव्रत च्वना इतमत कनयें मस्यु, शायद जि न्वाना च्वनागु खैं खः धयागु हरूको हातमै पर्छ । महाराज ! यसरी धनसो परिभोग राम्भरी गनले धनको सदुपयोग गरेको हुन जान्छ, त्यसै विनाश हुन पाउन्न, ढेर जान्न ।

श्वीका समर्थन यात ला छु थे !

अले जिम्ह श्रीमतीं नवाना धया हल—छु याये, छु याये अप्सं च्वने ला विहारे वना शील कावने ला दो मन जुयाच्वन । थव खैं न्यनाः लःका वइच्वर्पि मिसात सकले हरररर न्हिल । अले जिम्ह श्रीमती न्हूम्ह भौमचारें क्वछुना व धाय थव धाय् मफया लःधः बिकुं च्याना स्वान्हे ततः पला याना वया थः दिका जि द्यना च्वनागु खाता क्वसं सातिंथे चर्चंवंह च्वनं । इकिधिकि हे मसं । जिनं हिती खैं ल्हानु मताछु याना सुंक च्वच्वना । अले जिगु मन मनं खैं ल्हाना हल—जिम्ह श्रीमतीयात क्वातुक न्वाना च्वना, जिनं ला अज्याम्ह हे खःनि । छ्वेंन मसीक पिकनिक वनावले जि छु गुलि हे सज्जन थें ! पिकनिक धका धाये धुनेवं ला हलु धायेवं छु कुर्ति न्याना स्वये मागु हे मखु ।

हानं जिगु मने खैं ल्हाना च्वन—न्हियान्हिंय विहारे वइम्ह नातीमैया तताजु नं ला विहारे वनेवं पञ्चशील काइगु सकसिन सिहे स्यु । वया छ्वेंया पेशा (इनम) नं ला अथे हे खःनि ! जि छको सकसिगु न्होने धया च्वने मागु मखु । सकसिनं मस्यूगु खैं नं मखु । व खैं लुमना वइवले ला जिम्ह श्रीनीया छ्वें मामागु ज्या याना दिन चर्या हना च्वन धैंगु बःसा थवयात अपाय्चो न्वातु न्वाना कोथला खैं ल्हयेगु नं पाय्छि मजूथें ताल । हानं मने लुमसि वल थौं कन्हे न्ह्यागु हे धर्म धासाँ महायान धासाँ थावायानं धासाँ वागच्यागु धर्म आपालं दयावल । निस्वार्थ रूपं पला न्ह्याका च्वर्पि अपाय्च्वं खने मदु । छम्ह

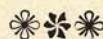
निम्ह मदु धका धाये मर्छि । थौं शीसं निस्वार्थ भावना व स्वतन्त्र चिन्तनया शिक्षा प्रचार याये माला च्वंगु दु ।

खःला थौकन्हे आपालं धयाथे विहार विहारे बौद्ध परियति शिक्षा क्लाशया रूपे भले जुयाच्वंगु दु । उगु बौद्ध परियति शिक्षां भतिचा बौद्ध जागृति वइला धयागु आशा दु । ऊत शब्द प्रमाणया शिक्षासिं अनुभव व व्यावहारिक शिक्षा माला च्वंगु दु । थी बौद्ध धापिसं थःगु दोषयात खंका थःगु मनयात थःम्हं बोध याना थःथःगु कुबानि तोतेगु जुल धका प्रतीज्ञा यायेमाः ।

जिमि कलाया ख्वा छ्को स्वयावले जिगु मिखा व बयागु मिखा चूलात । प्यंगः मिखा ल्वात । अले वं न्ह्यू पह याना स्वया च्वन । वयागु ख्वाया चहपह पाना वल । अले जिगु नुगः नं चक्कना वल । अले जि न्यना—छ्राय न्हिलागु ?

“खः म्हिगः म्वा मदुगु खैंय कचकव जूगु खैं लुमन । म्हिगः जि मथुल । थौं खैं थुल । म्वाल म्हिगः यागु खैं लोमंका दिसं । जि विहारे हे वना शील प्रार्थना यानाथें सदाचार सम्पन्न जुया छ्यु लैंपुइ जक वनेगु त्रुल । निः लैंपुइ पला तया ज्वी मखुत” धका जिम्ह जहानमेस्यां सन्तोषपूर्वकं धाल ।

अज्यागु खैं न्यने दइवले जिगु मन गये चमकनी, गये लयमतासे च्वने फइ । थःगु मनतात बोध याना च्वनागुया कल पावे जुल । निम्हस्यां छ्यू हे विवार जूबले कचवं दैमखुत धयागु मनंतुना ।

नेराती, वाइनोज व भारतोय लाकां, चप्पन व मोजाया लागी सदां लुमंका दिसँ ।

दबलकाजो तुनाघर
१०/द लाकां ज्यासः, भोटाहिटी

असने अभूतपूर्व बौद्ध कार्यक्रम

- ज्योति

श्री ५ वीरेन्द्रया शुभराज्याभिषेक्या उपलक्षे असंया
अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन खलःया पाखे गुबले मजूनिगुकथं
असं दबुली बौद्ध कार्यक्रम दयेका न्हगु जागृति व चेतना
हया बिल ।

असं, भोटाहिटी, न्हायकंतल्ला, किसिध्वाका, कमलाछि
आदि थासे आकाश तोप्वीक रङ्गीचङ्गी ध्वजपताकां
छाया पाना तल । असने थर्पि मनूत पलख अकमके जुया
च्वनीगु । ध्व फागुण ९ गतेनिसे १२ गते तकया खँ खः ।

असंया चमत्कार ला १० फागुणया बहनितिनि जुल ।
असंया पुलिस चौकी क्वसं च्वंगु दबुली मानु देव विमान हे
तया तल ला धयायें च्वंक कलापूर्णगु लीयागु मण्डप रुँकः
धायेक तया तल ।

असने वक्कोसिया प्रश्न खः व छु ? थन छु याइगु ?
लिसः वइ— “महापरित्राण ।”

“हाँ ! महापरित्राण धयागु छु ?”

लिसः वइ— भिक्षुपिनि पाखे ज्वीगु पाठ ।

हाकनं न्यनी— अथे धयागु यज्ञ ला ?

गनया यज्ञ होम ! महापरित्राण धयागु भगवान
बुद्धया सत्यवचनया फल खः । बुद्धया उपदेश संग्रह याना
तगु सूत्र पाठ ज्वीगु खः । थुकी पाठ याइपिनि नं मन
यचुइमा न्यनीपिनि नं चित्त शुद्ध ज्वीमा । थये जुल
धायेव रोग आदि विघ्न बाधा हटे जुया वं । छचाखेरं वइगु
भय मदया वनीगु अर्थं महापरित्राण धाइ ।

“अहो ! महापरित्राण ज्वीबले अन्न छगः हे मी
द्योयेका छोये म्वा खनि । अथे जूसः ला परित्राण पाठ

धयागु सत्य व मन शुद्धया ज्या का मखु ला ?

अथे जा खः नि । ध्व यज्ञ होम छुं मखु ।

न्हिने प्यता न्याता इलं (४१५ वजे) निसे आकाशाकां
आकाशे हाकुगु सुपांय वया वा वल । अले अपासिया
खवाले नं सुपांय वल । वहनि न्हेता (७ वजे) जुवले
आकाश चक्कना तिमिला खने दया वोबले हाकनं मनूतेनु
खवाले तुयू जः खने दया वल । अले न्यने दत शुद्ध यावोगु
का वा वोगु मखु ।

बहनिस्या च्याता इले (८ वजे) असं तछेवहालं
महापरित्राण सफू व चैत्य छगःया जात्रा शुरू जुल । नाना
प्रकारया बाजा खलः व स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलः
न्हो न्हो वनाच्वन । परित्राण सफूया ल्यू ल्यू भिक्षुपि व
अनागारिकापि अले उपासक उपासिकापि क्लोक वया च्वंबले
छगः अनौथागु आनन्द व हर्षया अनुभव यक्वस्या जू धयागु
समाचार दु । तछेवहालं पिहाँ वना जनवहा चाहिला खिल,
थायमरु, न्हायकंतल्ला, कमलाछि पाखे भोटाहिटी जुना
असने च्वंगु मण्डपे जुलुस सुना वन ।

दकले न्हापां भिक्षु अश्रवोषं बुद्ध, धर्म व संघया
परिचय बिया बिज्यात— बुद्धया अर्थ खः बोध धया थुइका
कायेगु, धर्मया अर्थ खः परस्पर सहयोग व कर्तव्य, संघया
अर्थ खः संगठन । थुइका कायेगु शक्तिया नाप परस्पर
सहयोग अले संगठन ध्व स्वता देश विकास यायेत मदयेक
मगा । असने च्वंपिके नं थुइका कायेगु शक्ति दया परस्पर
सहयोगं अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन खलःया नामे संगठन
दयेका न्हगु चेतना व जागृति हया बिल ।

अनं लिपः भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर पादें शील
प्रदान जुल । भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं श्री ५ वीरेन्द्रया
शुभराज्याभिषेकया उपलक्ष्ये मंगल कामनाया रूपे थ्व महा-
परित्राण जूगु खें न्हथना विज्यात ।

वसपेलं मण्डपे दुने चंगु लःघः व कचिका स्वत् तया
निला लः घने दुदोया छवावेरं तया तःगुया वैज्ञानिक
विश्लेषण याना विज्यात । लःया पादें करण्ट पिकया तारं
मत च्याकेथे उपमा विया विज्यात ।

१० फागुण बहनि शुरू जूगु महापरित्राण पाठ ११
फागुण सुथे ७ बजे कवचाल । सुथे च्याता इलंनिसे भिक्षु व
अनागारिकापित दान बीगु कार्यक्रम शुरू जुया १०.३०
छितात्या इले कवचाल ।

न्हथने बहगु खें खः ब्रह्मु छम्हस्यां जक मखु पेट्रोल
मी याय च्यंम्ह कर्म वारी खें छम्हस्यां नापं उलिमछिसित
छर्का छर्का दां दान बिल । ख्यनी छम्हस्यां नं दान बिल ।
थ्व घटना खना आश्र्वय चापि यक्वं दु । थुक्कि सी दु
महापरित्राणं व असंया ज्ञानमाला भजनं मनूते मन बदले
याना ब्यू ।

लैंय थ्वःथ्वः मनूत वया च्वन । अन थ्यनेवं पला.
मन्ह्यात । कक्कु ताहाक याना स्वया च्वन, थन छु जुया
च्वगु ? आहा गुलि बाँला ! गुलि शान्त वातावरण !

लिसः बिल— थन दान विया चंगु ।

लैंय वोपिसं न्यन— जिमिसं नं दान बीं ज्यू ला ?
ज्यू, दान बीं नं मजीला ?

अयसा भाग्य खः की जु जुया राजाभिषेकया उपलक्षे
ज्जगु महापरित्राण पाठ यापि भिक्षुपित्त दान बी खन ।

थ्व भिक्षुपिनिगु म्हासुगु वस्त्रयात अरहत ध्वज धाइ ।
अरहत धयागु बुद्ध श्रावकया चिं व मन यचुगुया कण्डा
धाइ । उक्कि म्हासु वसः पुना वोपि खनेवं आपासिया मन
याउँसे च्वं । हारापिनि हे मन याउँसे च्व । तुगः नाइया

वं । अंगुलिमाल डाकुया तुगः नं याउँल भगवान बुद्ध खनेवं ।
थ्व पवित्र मनया खें खः । सदाचार जीवनया खें खः ।

आपासिया धापू खः असंया ज्ञानमाला भजन खलः
दया वसेनिसे असंया छवापा पाना वल । भिभिंगु ज्या जुया
वल, ल्यायेम्हतेगु व्यवहार पाना वल । ल्यायम्हत मुंका
बौद्धतीये चाहिका हल । धर्म मयो धाइपित्त धर्म पासा
याना बिल । बहनि म्बः मदुगु गफ याना दुपाते मुना च्वने-
गुया थासे ज्ञानमाला भजन याना भिथाय लाका बिल ।
असने चंपिनि पुच्चने एकता दया वल । असने गुब्ले मजू-
तालं धर्मकर्मया ज्या जुल । आहा ! सत्संगत धयागु माः
खनि । धर्मया नामे सकले छपाय व छधी जुयायें समाज
मुधार व देश विकासया नामे नं छधी ज्वीफुसा नेपा अवश्य
थाहाँ वह । महापरित्राणया उपलक्ष्ये गुलिसिनं जलपान
याकल, गुलिसिनं भोजन याकल, गुलिसिनं द्यनेत थाय बिल
थ्व श्रद्धा चिकिधंगु मखु ।

प्रार्थना

—भिक्षु विवेकानन्द

ओ ! भगवान ! जिंपि वया शरण थन ओ ।
आशा कयाव जिमिसं दुःख यायगु अन्त ॥
शास्ता छल्पोल खः जग हितार्थ लोक ।
दया तल सक सितं सम एक एक ॥
क्यना बिज्यात थमं मार्ग मध्यम ल्वीका ।
वंपि सकलया फवी दुःख छु हे मल्यंक ॥
धागु न्यना जिंपि वया उगु ज्ञान काय्त ।
ओ ! ओ !! तथागत बीमाल सुज्ञान नेत्र ॥
लोभादि पापं थन मने पुत हीक हीक ।
देहदतं नरतसे मफु काय सुख शान्त येक ॥
यायगु उयाये छु दु थुगु ताप स्वायगु ।
याये जिमिसं थन बल विर्य फूगु ॥
बिया बिज्याहु जिमित थन मागु शिक्षा ।
लोभादि पाप फुकं थन फवीगु दिक्षा ॥

गुकथं झी याकनं सो म्वाली ?

श्रामगेर शीलभद्र

संसारे याकनं सीगु योर्पि सु दे ? याकनं सिना वनीगु सुयां मयो । याकनं सिनावने मास्ति वैर्पि दुसा भातं मयेका च्वने मापि, न्हाथु लिथु नाप हना च्वने मापि मिसात व जाँचे फेलपि आदि जक दु । थव अस्वभाविक व सकभनं दुगु खॅ मखु ।

झीसं खना च्वनागु दु, कीगु न्हायपनं न्यना च्वनागु दु सुं सुं मनूत थःगु आयु पूर्ण ज्वीक थव संसारे म्वाना च्वने मदु । गुलि म्हिग बल थौं वन । गुलि बुइखतं सिनावन । गुलि ल्यायम्ह ल्यासि बले सिनावन । थुगु रूपं वया च्वन, वना च्वन । अय्सानं मनूतेसं बुन्हा बुन्ही ज्वी न्ह्यो छाय् संसार व योर्पि तोता वने माल धयागु बारे विचार गाका थ्वीका कायेगु, सीकेगु कुत याःगु खने मदु ।

आयु ताहाक ज्वीगु उपाय बारे वैज्ञानिकतसें विचा याना च्वंगु खने दु । थुगु बारे जापाने परीक्षण व अनुभव याना स्वया सच्छदं मयाक म्वायेकु धयागु ४०% प्रतिशत सफल जूगु खॅ अखबारे पिहाँ वोगु दु ।

छक गोरखापत्रे “१६६ वर्षका बुढाको अन्तर्वर्ता” याबारे समाचार छापे जूगु दु सोवियत रूसे श्री शिराली मिश्लोभ गुम्हकि १६६ दैं दुम्ह बुढां धागु अनुसार आयु ताहाक ज्वीगुया कारण खः न्हावले ज्या याना च्वनेगु, शान्ति पूर्ण रूपं जीवन हना च्वनेगु, मेपिनि निन्दा चर्चा मयायेगु, करपिनि नुगले स्याइगु ज्या मयायेगु, स्वच्छगु फय् दुथाय् च्वनेगु, पहाडी हावाय् सास ल्हायेगु, छ्येहै थुयातगु भोजन यायेगु, न्हापनं दनेगु, नयेपित्या मज्वीगु

मनयेगु, उलुउलुं वयेक मनयेगु इत्यादि खॅ आयु ताहाक ज्वीगुया कारण खः ।

थव जुल थौं कन्हेया अनुभव व वैज्ञानिक तयेगु खॅ जुल । कीगु धर्म शास्त्रे याकनं सी मालीगु व आयु ताहाक ज्वीगु बारे जि स्यूयें खॅ छत्वाचा न्ह्यथने तेना ।

बौद्ध जातक बाखॅ अनुसार पंचशील पालन मयासे, स्यायेगु पालेगु ज्या, खुया कायेगु, व्यभिचार, मखुगु खॅ ल्हायेगु व एला आदि त्वना स्मृति हीन ज्वीगु ज्या याना जुलकि आयु पूर्ण रूपं म्वाना मच्वंसे ल्यायम्ह बले वा अकाले सिना वनी ।

थव खॅ थ्वीका बीया लागि जातक बाखॅ छपु न्ह्यथने ।

न्हापा धम्मपाल धयाम्ह कुमार छम्ह विद्या सयकेया लागी तक्षशिला विश्वविद्यालये भर्ना जुल । छन्हु गुरुमेस्या तःधि-कम्ह काय आका फाकां सित । आख ब्वंवैच्वार्पि विद्यार्थी पासार्पि सकलें धयायें वियोग शोकं दुःखी जुया अपशोच याना च्वन । तर धम्मपाल छम्हस्या ख्वा छार्ति खिउसे मच्वं । शोकाकुल ख्वा मजू । सकल पासार्पि आश्र्वय चाया, वयाके न्यन—

“पासा ! झी गुरुया काय सीगु खॅ छं मस्यूला ? छाय् छं नुग मच्वि धयागु भ्या भतिचा हे मजू ?”

धम्मपालं जवाफ बिल— हे पासार्पि ! गुरुया काय सीगु जि स्यू । तर व छाय् ल्यायम्ह बले सिना वंगु ? व अयें ल्यायम्हबले मसी माम्ह खः ।

मैंपि पासापिसं धाल— छु छु मस्यूला ? फुक क संस्कार
(प्रदार्थ) अनित्य धका ?

धर्मपालं लितः विल व न जिं स्यु । तर आयु फुक
बुढा ज्वीका सिना बने मागु ।

धर्मपालय लिसः न्यना दक्षं अचर्म चाया थः गुरु-
यात थव खूँ कंवन । गुरुम्ह नं अचर्म चाल । तर गुरुमेस्यां
माती तल धर्मपालं अथे धागुया अवश्य छगू कारण दइ ।
थव कारण छक सीकेमाल धका विचार यात ।

छन्हु आचार्य (गुरुं) फैनिया क्वें ज्वना धर्मपाल
कुमारया बौनाप लायेत बन । आचार्य धर्मपालया बौ नाप
लात । वं धाल हे ब्राह्मण ! थव संसार अनित्य खः ।
सकलें सिना बने मानि । उकिं छु दुःख तायमते । अप-
ज्ञोचया खूँ खः छिमि काय् विद्या सयेका च्वंह अकस्मातं
मन्त । थुलि धाय् मात्रं व धर्मपालया अबुम्ह हरर***हररं
न्हिल ।

गुरुम्ह वाताहाँ च्वना विचार यात— गज्योगु अचर्मगु
ज्वल । थः काय् सीगु खबर न्यना हररं न्हिला विल । छु
वया काय सिना वंगु वयात भिन ला ? थथे मती तथा
ब्राह्मण यांके न्यन— छ छाय् न्हिलागु ?

ब्राह्मण धाल— जिमिथाय् गोगु पुस्ता बने धुंकल थथे
अकाले बुढा मजूनिवले सी धयागु मदु । थव जिमिगु
परम्परा धर्म खः । जिमि काय् धर्मपाल कालहे मवयेकं
आयु मफुइकं सी मखु । छिं आम क्वें ज्वना वया धागु खूँ
सत्य मखु । छु रुट्टा खूँ ल्हा वल । ब्राह्मण कारण बांलाक
क्यना धाल—

जिमि परम्परानिसेया धर्म खः हिसा मययेगु, खुया
मकायेगु, व्यभिचार मययेगु, रूठ खूँ मलहयेगु, एला मत्व-
नेगु । थथे शिक्षा ग्रहण जक यायेगु, प्रार्थना जक यायेगु मखु
तुते मयासे याये मागु कतव्य पालन याना च्वन । थव पच-
शील जिमिगु जीवनया अभिन्न अंग ज्वी धुंकल । शील
क्याथे ज्यां याना छचला च्वनागु दु । परिशुद्ध रूपं दान

बीबले स्वंगू अवस्थाय् न मन प्रसक्ष याना विया च्वना ।
स्वंगू अवस्थाय् धयागु— दान बी न्हो, दान विया च्वनेबले
व दान बी धुंका मन शुद्ध याना च्वनेगु । संग्रह याये
मापिन्त श्रमण ब्राह्मणपिन्त नके त्वंकेगु जिमिगु धर्म खः ।
जिमि छ्यें च्वंपि मिसातसे नं शील पालन याना च्वन ।
उकिं इमि पाखें दुर्पि मस्त नं प्रज्ञः दुर्पि, बुद्धिवानर्पि
जुया च्वन । जिमि फुक सन्तानतेसं धर्माचरण याना
च्वन । थथे भिंगु ज्या याना नं मेपिन्त नं याका च्वनागुर्लि
जिपि मेमेपिये अकाले अथवा ल्यायम्ह ल्यासि बले सीमखु ।
उकिं छुं धागु खूँ पत्या मजू धया क्वे च्वंगु गाथा निपु
ब्वना क्यन—

धर्मो हवे रव्वति धर्मचारि
धर्मो सुचिणो सुख माव हाति
एसानि संसो धर्मे सुचिणे
न दुगर्ति गच्छति धर्मचारी

अर्थ— धर्मं धर्माचरण याइमेसित रक्षा याइ, धर्माचरणं
सुख विद् । सुचरित धर्मयागु थवहे फल खः । धर्माचरण
(कर्तव्य पालन) याइम्ह दुर्गती वनी मखु ।

धर्मो हवे रव्वति धर्मचारि
उतं महन्तं विय वस्त काले
धर्मेन गुत्तो मम धर्म पाला
अञ्जस्स अट्ठिनि सुडी कुमारो

अर्थ— धर्मं धर्मात्मायात रक्षा याइ । गथे कि वा वइबले
तप्पागु कुसां ज्या बी । धर्म रक्षा याना तम्ह जिम्ह धर्म-
पाल कुमार नं म्वाना च्वंगु दु । आम क्वे सुं मेपिगु खः ।

थव जातक बाखनं थव खूँ स्पष्ट या कि झीसं धर्म
(कर्तव्य) पालन यात धासा धर्मं झीत अवश्य नं रक्षा
याइ । थथे धर्म याना च्वंपि आपा म्वाना च्वने फु । ★

PREPARING FOR MEDITATION

By Bhikkhu Piyananda

(Continued from last issue)

VIPASSANA : INSIGHT MEDITATION

Vipassana is an insight into the nature of things; *Vipassana* is seeing things as they are. The path that leads to this insight or realization is awareness or mindfullness. The method to develop mindfullness is based on a famous discourse given by the Buddha. In this discourse, the Buddha explained how to develop and to culture the mind. The name of discourse is the *Satipatthana Sutta*. In this Sutta, the Buddha offers four objects of meditation for consideration: body, feelings, thoughts, and mental states. The basis of the *Satipatthana* practice is to use these four objects to develop concentration, mindfullness, and insight or understanding of yourself and the world around you. *Satipatthana* offers the most simple, direct, and effective method for training the mind for its daily tasks and problems and for its highest aim: liberation, salvation. *Satipatthana* is safe for all types of characters. It is a harmless way to train the mind. You can use this method anywhere at anytime, in a busy office or in the quiete of a peaceful night.

The task is to develop awareness or mindfullness (*sati*). Awareness is very simple, very common and very familiar state of the mind. In its elementary stage, awareness is paying bare attention to an object. This means you simply observe an object without judging it or thinking about it. Awareness is simply observing or giving close attention without any judgement or any thinking.

THE BODY AS AN OBJECT OF MEDITATION

The goal of these meditation exercises is to realize the nature of the body and to be detached from the body; to be neither attracted nor repelled by the body. Usually most people identify themselves with their body. However, at a certain stage of mental purity and insight, you will no longer care to think of yourself as a body; you will no longer identify with the body. You will begin to see the body as it is.

EXERCISE 1: *Mindfulness of Breathing* (*anupanasati*)

Having chosen your time and place and having adopted the posture most suitable, you are ready to begin. Breathe calmly and naturally and while breathing, be fully aware of your breath. Be aware of the act of breathing without identifying yourself with this breathing. Acknowledge this process thus: "Breathing In" "Breathing Out" — If too many ideas or other distractions arise and disturb your concentration, then you might try counting your breath movements: "Breathing in 1, 2, 3,—" "Breathing Out, 1, 2, 3,—" As the concentration increases, drop the counting and acknowledge the breathing. Try to fix your attention on the point on the nostril where the breath makes contact with the body.

Breaths may become deep or shallow, slow or quick, following natural tendencies.

Keep the body erect and the mind alert; be keenly observant and as motionless as possible. As you gain mastery over this exercise the body becomes relaxed and the breathing gentle. You will be very peaceful and undisturbed by events either within the mind or from outside.

While doing this exercise, you should forget daily affairs of all kinds and should not even be conscious of yourself. Only be aware of the breathing process, just mentally noting the inflow and outflow of the breath as it occurs. Early morning is a good time for this exercise.

EXERCISE 2: *Mindfulness of Walking*

The walking practice begins with standing on the spot from where you start walking. The standing posture should be an erect body with heels together. Keep the eyes straight forward, neither up nor down. Maintain this posture for the whole of the walking practice. Do not follow the movements with the eyes but with mindfulness. While standing, be aware of standing; acknowledge you are standing by saying in the mind, "Standing, standing, standing." Now begin the walking first by placing your attention on the heel of the right foot. Acknowledge the lifting of the right foot by saying in the mind, "Right", Push the foot forward and acknowledge mentally, "Going". Lower the foot and set it on the ground, mentally acknowledging, "Here".

The walking exercise consists of three phrases: 'right' or 'left', 'going' and 'here'. Acknowledge each phrase as you walk mindfully concentrating on the movements of the walking process until you reach the end of your allotted walking space.

You stop with both feet together in the standing position, saying in the mind, "Standing, standing, standing." As you turn around by gyrating on your heel, acknowledge each

phrase of the turning motion; the turning of the heel of one foot and the lifting and setting down on the ground of the other foot. Acknowledge by saying, "Turning." When the turn is complete, acknowledge the standing posture, "Standing, standing, standing." Then begin to walk again, "Left goes here. Right goes here—". This exercise should be done as slowly and as mindfully as possible.

If any feelings, thoughts, sounds, disturbances etc, arise, you must acknowledge them as they come up. If you hearing a sound, say "Hearing, hearing, hearing." If some thoughts enter your mind, acknowledge by saying, "Thinking, thinking, thinking." After acknowledging, turn your attention back to walking exercise.

EXERCISE 3: *Mindfulness of Body in Daily Life*

Once you have developed some concentrated awareness with your body as an object of meditation, you must try to clearly understand what you are doing with your body every moment of your working day. While walking, pay attention to the walking movements with as much details as you can observe. Also be aware of yourself when the body sits, stands, reclines. Observe the movements of the body, whether in the act of looking at or looking around, whether bending or stretching, whether dressing, washing, eating, chewing, or answering the calls of nature. The aim is to hold the attention steady on each event while it is actually present, but not to follow this event with imagined states which are not present. The aim is lost if the body does one thing and the mind thinks of something else.

Whenever you have a spare moment during the working day, use your body as an object of concentrated awareness

(to be continued)

ANANDAKUTI TRUST PUBLICATION

The Nepali Buddhist literature has been enriched by several volumes of books which have silently made their appearance without any heralding. (Buddhakalin Brahman, Buddhakalin Grihasthiharu, Buddhakalin Rajparivar, Buddhakalin Mahilaharu, Buddhakalin Paribrajakaharu and Buddhakalin Shravak-carita). The Ven. Amritananda Bhikshu, the author of these volumes, is the leading Buddhist monk of the Theravad Fraternity (Southern Buddhism) in Nepal. He is a prelate of international repute and a preacher of great renown.

Of late the Ven. Amritananda has devoted his entire time to write these volumes published by the Anandakuti Trust. The author has brought his rich and varied experience to bear on the writings of these substantial volumes on Buddhism. To my knowledge there are no such volumes in any language dealing with these topics so comprehensively.

The author has been at pains to explain the Buddhist teachings in each volumes, and he does so in a manner which is interesting and invigorating. Not only does he draw from the Pali texts but he also brings to bear his knowledge of the Pali Commentaries and other allied treatises.

The books should have a special appeal to the students of Buddhism, especially to the art students of the Nepali University. Even the ordinary reader will find them interesting and instructive as I understand that the language used is lucid.

The Ministry of Education in Nepal should give the author a helping hand to continue this laudable work.

Piyadasi Maha Thera
Chief Director,
All Ceylon Buddhist Students' Union

समाचार

शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा अभूतपूर्व

बौद्ध कार्यक्रम

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको सुखद शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा २१ बौद्ध संस्थाहरूको संयुक्त आह्वानमा असन अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन खलःको आयोजनामा असनमा मौसूफ सरकारको दीर्घायु र मंगल कामना गर्दै अभूतपूर्व बौद्ध कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

असन पुलिस बौद्धी मून भव्य रूपमा बतेको मण्डपमा स्थविरवादी भिक्षुहरू द्वारा महापरित्राण पाठ भएको थियो । फागुण ९ गते देखि असन भोटाहिटी, किसिदोका, कमलाछ्छि टोलहरूमा पंचरंगी बौद्ध रुण्डाले सजाएकोले सारै रमाइलो थियो ।

उक्त मण्डपमा गौतम बुद्धको तस्वीरको साथै श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवको विशाल चित्र टाँगिएको थियो । परित्राणको समयमा विभिन्न देशका फोटो ग्राफर-हरूको घुइँचो लागेको थियो । बेलुकी महापरित्राण पाठ हुने भन्दा केही घण्टा अघि अचानक वर्षा भएको थियो । धर्म साहित्यमा उल्लेख भए अनुसार वर्षा भएको कुनै आश्चर्यको कुरो होइन । यस्तो प्रकारको धार्मिक कार्य हुँदा खेरि प्रायः वर्षा भएको देखिन्छ । धर्म ग्रन्थमा यस्तो किसिमको वर्षालाई पुष्प वृष्टि भन्दछन् ।

आनन्द कुटी विहारमा

१२ फागुण । श्री ५ महाराजाधिराजको शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा आनन्द कुटी दायक सभा र आनन्द कुटी विहार गुडीको संयुक्त आयोजनामा विहानै बुद्ध पूजा

र राती दीपावली गरी मौसूफ सरकार प्रति मंगल कामना गर्दै पुण्य कार्य सम्पन्न भएको थियो ।

श्री लंकाका राष्ट्रपतिको भव्य स्वागत

श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देव सरकारको शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा शाही अतिथीको रूपमा पाल्नु भएका श्री लंकाका राष्ट्रपति विलियम गोपल्लव १४ फागुण पूर्णिमाको दिन आनन्द कुटी विहारमा पाल्नु हुँदा वहाँको भव्य स्वागत भयो ।

वहाँ द्वारा बुद्ध पूजा भइसके पछि भिक्षुहरूको तर्फ-बाट मंगल कामनाको रूपमा परित्राण पाठ भएको थियो । अन्तमा राष्ट्रपति श्री गोपल्लवले प्रसन्न मुद्रामा बोल्नु हुँदै-आज पूर्णिमाको दिन आनन्द कुटी विहारमा आइ बुद्ध पूजामा भाग लिन पाएकोमा अपार हर्ष लागेको छ" भनेर भन्नु भयो । अन्तमा उपस्थित बौद्ध समूहले हार्दिक स्वागत गरेकोमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्नु भयो । अन्तमा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरज्यूले राष्ट्रपतिलाई नेपाली कलापूर्ण चाँदीको फ्रेम भएको स्वयम्भू चैत्यको तस्वीर उपहार स्वरूप टक्राउनु भयो ।

डा० विशेष ओकानो आनन्द कुटीमा

१३ फागुण । श्रीमती विशेष किमिको ओकानो आनन्द कुटी विहारमा र आनन्द कुटी विद्यापीठमा पाल्नु भयो । वहाँले बुद्ध पूजा पछि भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरसित भेटी उपहार चढाउन भयो । महास्थविरज्यूले पनि चाँदीको फ्रेम भएको स्वयम्भूको चित्र उपहार स्वरूप प्रदान गर्नु भयो । आनन्द कुटीको शान्त वातावरण देखि वहाँ निकै प्रभावित पनि हुनु भएको छ ।

४० विशेष ओकानोको स्वागत

१० फागुण । श्री ५ को शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा शाही अतिथीको रूपमा पालनु भएका जापानका “कोहोक्योडान” को उपाध्यक्षा श्रीमती विशेष किमिको ओकानोको सम्मानमा भव्य स्वागत समारोह सम्पन्न भएको समाचार छ । यो स्वागत समारोह गण महाविहारमा भएको हो ।

सोही दिन नवनिर्मित दुइ तल्ले अतिथी भवनको उद्घाटन कार्य डा० श्रीमती किमिको ओकानो द्वारा भएको समाचार छ ।

धर्मकीर्ति विहारमा

१२ फागुण । श्री ५ वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देवको शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीको आयोजनामा विहारमें श्री ५ महाराजाधिराजको र श्री ५ बडा महारानीको तस्वीरमा माल्यार्पण द्वारा शुभराज्याभिषेक सम्बन्धी समारोहको प्रारम्भ भयो । श्रीघ विहार रंगीचंगी ध्वजपताकाले शोभायमान भएको थियो । बेलुकी दीपावली गरी सकेपछि बुद्ध पूजाको कार्यक्रम भएको थियो । बुद्ध पूजा भन्दा अधि भिक्षु अश्वघोषले बौद्ध साहित्यमा राजाको स्थान र राजाहरूको सहयोगबाट बुद्ध धर्म प्रचार भएको इतिहासको कुरा चर्चा गर्नु भयो । बौद्ध साहित्यमा राजा र प्रजा दुवै कर्तव्य परायण हुनु पनेउल्लेख भएको चर्चा गर्नु भयो ।

श्री ५ को शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा उक्त अध्ययन गोष्ठीले भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरद्वारा अनुदित ‘पटाचारा’ नामक पुस्तिका र धर्मवती द्वारा अनुदित “मति भिसा गति भिनी” नामक पुस्तिका प्रकाशित गरेको छ ।

नेपाली चरा र पुतलीहरूको प्रदर्शनीको उद्घाटन

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम गाहदेव सरकारको शुभराज्याभिषेकको उपलक्षमा यही फागुण ८ गते त्रि. वि. विज्ञान अध्ययन संस्थानद्वारा आयोजित नेपाली चरा र पुतलीहरूको प्रदर्शनीको उद्घाटन मानीय प्रधानमन्त्रीज्यूद्वारा सम्पन्न भयो । यो उद्घाटन समारोह आनन्दकुटी विज्ञान केन्द्रमा भएको हो ।

उद्घाटन भाषणमा प्रधान मन्त्रीज्यूले प्रकृति र मानिसमा भएको घनिष्ठताको सम्बन्ध दर्शाउदै विज्ञान अध्ययन संस्थानले नयाँ कुराको प्रारम्भ गरेकोना खुगी प्रकटगर्दै यसप्रकारको कार्यमा संलग्न रहन संस्थानलाई प्रेरणा दिनु भएको थियो ।

यसै सन्दर्भमा त्रि. वि. का उपकुलपति श्री सूर्यवहादुर शाक्यले यो प्रदर्शनी केवल सुखात मात्र हो र पछि यस प्रकारको स्तीयुक्त संग्रहालयको स्थापन गर्नु तै यसको उद्देश्य हो भन्ने कुरा प्रष्ट शब्दमा भन्नु भयो ।

समारोहमा सर्व प्रथम स्वागत भाषण गर्दै विज्ञान त्रि. वि. विज्ञान अध्ययन संस्थानका डीन डा० शङ्कर प्रसाद प्रधानले भन्नु भयोकि—विज्ञान अध्ययन संस्थान अन्तरगत प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालयको स्थापना गराउने योजनाको साथै नेपाली जीव जन्तु, बनस्पति तथा भौगोलिक सम्पदाको एक राष्ट्रिय संकलन तयार पारी त्यसको सरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धानको कार्यक्रम चलाउने उद्देश्य संग्रहालयको रहेकोछ भन्ने कुरातिर विस्तृत प्रकाश पार्नु भयो र यसैको सन्दर्भमा विश्वभरीमा पाइने विभिन्न वर्गका चराहरू मध्ये नेपालमा जम्मा ८५० वर्गका चराहरू पाइएका र तेस्तै नेपालमा जम्मा ५२८ जातका पुतली भएको कुराको पनि उल्लेख गर्नुभयो ।

बौद्ध संस्कार

१४ मात्र । पुन्ही खुनु आनन्द कुटी विहारे विशेष कार्यक्रम जुल । सुथे श्री भाइकाजी व कांछि रंजितपिनि म्हाय छम्ह, मिसार्पि छ्यपि निम्ह व मिजंम्ह छ्य छम्ह जम्मा प्यम्ह फिन्हुगा लागी श्रामणेर व क्रृष्णीनी शिक्षा ग्रहण यत । भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं श्रामणेर दिक्षा दशगील व क्रृष्णीनी जूपिन्त अष्टशील बिया शिक्षा बिया विज्ञात ।

थुगु क्रिया यात बौद्ध संस्कार धाइ । थन संस्कार धागु गये कि कथा पूजा, ई यायेगु व चृडाकर्म आदि कर्म खेकेगु ज्यायात धागु खः । अथे हे संस्कार खेकेगु आनन्द कुटी विहारे सम्पन्न जूगु ज्यायात बौद्ध संस्कार धागु खः ।

बुद्ध पूजां लिपा भिक्षु कुमार काश्यपं उपदेश बिया धया विज्ञात— संस्कार धयागु मचानिसे भि याना तये मा । भिगु बानि छ्यला तये फेकेमा: । बौद्ध संस्कार धयागु परम्परा चले याना येकेगु बाँला जू । च्यान्हु फिन्हुगा लागी जक जूसां छे तोता श्रामणेर व क्रृष्णीनी जुयागुलि मने भिगु संस्कार च्वनी । मन बदले ज्वी । भिगु संस्कार मने च्व वइ । थुकि भि हे ज्वी, मर्भि ज्वी मखु ।

बान्हि लिपाया कार्यक्रमे न भिक्षु कुमार काश्यपं हे भाग कया धर्म देशना याना विज्ञागु समाचार दु ।

खपया बौद्ध पातविधि

खपय दीपकर जानमाला संघया आयोजनाय् १५ माघ स्थानीय तिलाचा टोले बुद्ध गुणस्मरण (चैत्य पूजा) रुः रुः धायक जूगु समाचार दु ।

शील प्रदान व बुद्ध पूजा भिक्षु विवेकानन्द पाखे जुल । अनं लिपा खपय जानमाला संघया अध्यक्ष श्री सम्पक रत्न गुरुः धैविज्ञात—बुद्ध पूजा धयागु यावज्जु

भन्ते पिनिगु सत्संगतं खः । बुद्ध पूजा ज्वी बले बुद्ध गजयाम्ह धयागु परिभ्य व क्षीर्पि सुधार ज्वीगु खँ भन्तेपिसं कना विज्याइगु खँ श्रोतागणपिनि नुगले दुग्यंक दुहाँ वंगु लि ज्ञानमालाया पासापिस सहानुमूर्ति व सहगोग बिया दिल । उकि हे थव चैत्य पूजा कार्यक्रम सुवाहूरूं चलेजुया वल ।

भिक्षु विवेकानन्दं उपदेश याना धया विज्ञात ल्वहँ याम्ह मूर्ति पूजाया नापं थ थःगु व्यवहार व बानि बाँलाका मयंकल धाःसा भाग्य भिनावइ मखु । बुद्ध्या उपदेश अनुसार पुण्य दयेकेत लः व जाकि जक पूजा यानां मगा । पूजा याइपि सदाचारे च्वनेमाः । मन शुद्ध याना पूजा यासा जक भाग्य भिना वइ ।

दिवंगत पतिया पुण्यस्मृतिस कृष्णमाया मानन्धरनीया दायकत्वे थौया पुण्यकार्य सम्पन्न जूगुःखः ।

भदन्त आनन्द कौसल्यायनया आगमन

भारतया प्रकाण्ड बौद्ध विद्वान, हिन्दी बौद्ध साहित्यया स्वंगथां मध्ये छगथां जुया विज्याम्ह भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरया हाकनं छक काठमाण्डूइ आगमन जुल । श्री मणिहर्व ज्योति साहुया निमन्त्रणाय् विज्याना आनन्दकुटी विहारे छगू हप्ता च्वना हानं गण महाविहारे च्वना विज्ञात ।

वसपोल यात भव्य स्वागत नं तःथाय् मछि जुल । वसपोल बुद्ध धर्म सम्बन्धी प्रवचन नं तःथाय् मछि बिया विज्ञात ।

श्रीधःविहार

२१ फागुण अष्टमी खुनु लुम्बिनी विकास सहयोग समितिया आयोजनाय् श्रीधः विहारे भदन्त आनन्द कौसल्यायनया प्रवचन समारोह जुल । वसपोलं धया विज्ञात बुद्ध धर्मया ज्या निथी दु-(१) अष्पा व ल्वहँ मुँकेगु अर्थात् चैत्य व विहार दयेकेगु ज्या । (२) मेगु खँ ला व क्वेंया

संरक्षण अर्थात् भिक्षुपिनिगु संरक्षण । विहार यवव देहका तथायें उवी बाँलाक विचार याना बुद्ध धर्म प्रचार याइपि भिक्षुपि मढु । थोकन्हेया समस्या खः दक्षाया नाप शिक्षा व भिक्षा नं बी मागु । शारीरिक बलाकेत आहार नयेमावेन्हापु विकाशया लागी सफू माः । सफू स्वइपिसं सिर्ति कया स्वयेगु वानि यात धाःसा संस्था चिरस्थायी ज्वी मखु ।

वसपोलं धर्मोदय सभाया ज्या न्हाथना धया विज्यात छुं कारण वश धर्मोदय सभा निलिक्य जुल । आ लुम्बिनी विकास सहयोग समितिया नामे जूसां संगठन दत । केवल लुम्बिनी विकास छगू जक चर्चा मयासे मेमेगु कार्यनं गुगुकि धर्मोदय सभां याना थकल, व नं याये फुसा बाँला । मखुसा लुम्बिनी छगू जक उद्धार या खँ लहाना च्वनेगु उद्देश्य तःवं मजू ।

वसपोलं भिक्षु व गृहस्थीया विचे सम्यक दृष्टि माला च्वांगु दु । भिक्षुपिसं गृहस्थीतयेगु आलोचना व निन्दा याना च्वनेगु हानं अथे हे गृहस्थीतसे भिक्षुपिनिगु आलोचना व निन्दा याना च्वन धाःसा निखल नं संसारया लागी छुं ज्या खेले मदया फुना वनी । भिक्षुपि व गृहस्थीत परस्पर आश्रय मदया वोगु छगू दुःखपूर्ण समस्या खः धया विज्यात ।

धर्मकीर्ति विहार

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजनाय् भदन्त आनन्द कौसल्यायनया भव्य स्वागत समारोह २३ फागुण शुक्रवार खुनु धर्मकीर्ति विहारे सम्पन्न जुल ।

पंचशील प्रार्थनां लिपा भिक्षु अश्वबोषं अतिथि महास्थविरया परिचय विया विज्यात ।

अनंलि सुश्री सुमन कमलं स्वागत भाषणया नापं धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया उद्देश्य व गतिविधिया

आनन्द भूमि

खँ न्हाथना दिल ।

भदन्त आनन्द कौसल्यायन महा थविरं बौद्ध समाजे मिसातेगु थाय्या वारे प्रवचन विया विज्यात । वसपोलं धयः विज्यातं हिन्दू धर्मे ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैशा व शूद्र प्वांगु वर्ण (जाति) या व्याख्या याना तःगु दु । मिसा न्हागु कुले जन्म कासां शूद्र हे खः । छाय् धाःसां मिसा जार्ति वेद अध्ययन याये मज्यू । तर बौद्ध समाजे भिक्षुपिसं जीत व समय भावना अभ्यास याना अरहन्त ज्वी फुये भिक्षुगी (मिसा) तसें नं अरहन्त पदवी (ज्ञान) प्राप्त याना काये फु । बौद्ध धर्मया महानता अबौद्धत बौद्ध जुया जीतन हना स्वसा जक थ्वीका काये फै धया विज्यात ।

श्री हेराकाजी उपासक व कुलिसरत्नपिसं उपहार प्रदान याना दिल ।

अन्ते सुश्री अभीर कुमारी शान्त्रं अमूल्यगु समय विया बुद्धधर्मे नारीया स्थानया वारे प्रवचन याना विज्याम्ह भदन्त आनन्द कौसल्यायनयात धन्यवादग्रा नाप वसपोल प्रति कुतज्जता प्रकट याना विज्यात ।

गण महाविहार

बुद्ध शासन सेवा समितिया आयोजनाय् २४ फागुण गण महाविहारे भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरयागु प्रवचन समारोह सम्पन्न जुल । भदन्त महास्थविरं विन्तन जगतया लागी बुद्ध धर्मया देन” या वारे प्रवचन याना विज्यात ।

वसपोलं धया विज्यात- हिन्दू धर्मे वेद हे सत्यया चिया रूपे मान्यता वियातल । मनुस्मृति माने याइपिसं व हे सफूयात सत्य माने याना च्वन । क्रिश्वियतसें नं बाइबलयात, मुस्लिमतसें कुरानयात मान्यता व्यूये मेमेगु धर्म शब्द प्रमाण माने याना च्वन । तर बुद्ध धर्म शब्द प्रमाणयात मान्यता मव्यू । बुद्ध धर्म अनुसार धर्म सत्यया कसी (कसौटी) ज्वीमखु, बरु आत्म अनुभव (थःगु अनु-

भव) है जक सत्यया कसी ज्वी धका बुद्ध धया विजयागु खँ न्हाथना धया विज्यात चिन्तन जगतया लागी बुद्ध धर्मया तःधंगु कोसः ला शब्द प्रमाण माने मयायेगु अर्थात् सफुती च्यया तल धायेवं माने याय् मा: धयागु मदु ।

चिन्तन जगते बुद्धया मेगु देन अनात्मवाद, अनिश्वरवाद, जातिहीनवाद, समतावाद व बुद्धिवाद खः धया विज्यात ।

योगिनां चक्रवर्ती

भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरं रोटरी क्लबे बौद्ध प्रवचन विया धया विज्यात— शंकराचार्यं बुद्ध धर्म स्पंकुगु मखु । छाय् धा:सा तिब्बत आदि देशे बौद्ध धर्म प्रचार जूगु शंकराचार्यं समयं लिपा तिनि खः । “योगिनां चक्रवर्ती” धका शंकराचार्यं स्वयं बुद्धया प्रशंसा याना थकुगु दु । यदि शंकराचार्यं बुद्धया विरोधी खःसा अथे बुद्ध छम्ह योगीते चक्रवर्ति धका प्रशंसा याइ मखु खइ ।

भदन्त आनन्द कौसल्यायन महास्थविरया स्वागत व प्रवचन समारोह निम्न लिखित थास्य् न जूगु समाचार दु ।

प्रज्ञो प्रतिष्ठानपाखं न्हूगु भवने स्वात समारोह जुल । श्री सुमंगल बौद्ध संघ पाखे ललितपुर नागबहाले व युवक बौद्ध मंडल पाखे धवाबहीस स्वागत व प्रवचन समारोह जूगु नामं भोटाहिटी व गोल्द्धा भवने प्रवचन समारोह जूगु समाचार दु ।

वसपोल चैत्र ५ गते भारत पाखे प्रस्थान याना विज्यात ।

टोखाय् व नागी बौद्ध कार्यक्रम

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया गाँ गामे बौद्ध गिक्षा प्रचार यायेगु उद्देश्य कथं गत चैत्र १ गते सचिंच मयाक

अध्ययन गोष्ठीया परिवार टोखाय् बना बहनि च्याता इसं (८ बजे) निसें छितात्या (१०.३० बजे) ई तक बौद्ध गीत, बौद्ध शिक्षा सम्बन्धी प्रवचन व लेख ब्बना न्यंकेगु कार्यक्रम सम्पन्न जुल । दोष्ठि मयाक टोखादेया जनतां शान्त पूर्वकं उक्त बौद्ध कार्यक्रम स्वया न्यना च्वंगु अनुकरणीयगु खँ खः ।

उगु गोष्ठी शुङ्ग ज्वीवं दकले न्हापा धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्षा धम्मवती गुरुमाँ नं मति भिगुलि गति भिगु व मति मभिगुलि गति मभिगु खँ प्रमाण विया बाखँ कना श्रोतागणतेगु ध्यान आकृष्ट याना विज्यात ।

उगु कार्यक्रमे सुश्री नानिहेरा शाक्यं बुद्धया विचार व श्री बरदेश मानन्धरं “पूजा”या बारे प्रवचन विया दिल । सुश्री मीना बनियां “संस्कार” व श्री चन्द्रेश तुलाधरं “माँ-बौ व मचा खाचा” या बारे लेख न्यंका दिल ।

बिचे बिचे न्हाइपुक बौद्ध गीत हाला न्यंकूप मयजुर्जिप— कमलोतारा स्थापित, शरमिला बनिया, मिला कंसाकार, कविता तुलाधर व रमिता तुलाधर ।

सभापति आसनं नंवाना भिक्षु अश्वघोषं धया विज्यात— थःत मेपिसं येका च्वनेत व माने याका च्वनेत थःथःगु स्वभाव परिवर्तन याये फयेके मा: । थःथःगु वाँमलागु स्वभाव मदयेका छोयेगु बौद्ध गिक्षा प्रचार यायेत धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी थ्व कार्यक्रम दयेकुगु खँ न्हाथना विज्यात ।

सचिंच मयाक मनूतेत च्वनेगु याय् व मेमेगु नं प्रवन्ध याना व्यूगुलि श्री पूर्ण प्रमुख सकल टोखा वासिमिनि प्रति धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीं क्लतज्ज ज् धका धन्तवाद ज्ञापन याना सभा विसर्जन जुल ।

चैत्र २ गते सुधे नागी पर्वते दयेका तःगु गुम्बाय् (विहारे) न्हाइपुक व ठः धायक बुद्ध पूजा व बुद्धया

उपदश व अले जन विज्याना च्वर्पि धेलुं (भिक्षु) व
(अनि अनगारिका) वा भिक्षुतेत दान बीगु कार्य सम्पन्न
जुल ।

पांगाय् बौद्ध कार्यक्रम

२ चैत्र । पांगाय् सापहे न्हायपुक बुद्ध पूजा व बुद्धया
उपदेशं याना बौद्ध कार्यक्रम सम्पन्न जुल । बुद्ध पूजां न्हो
स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन व बहनि अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन
जूगु समाचार दु ।

स्वंगू संयोग

१४ फागुण पुन्ही खुनु आनन्द कुटी विहारे स्वंगू संयोग
चूलागुर्लि साप न्हायपुक पुन्हीया कार्यक्रम सम्पन्न जुल ।
स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलःया पाखें वंगु बौद्ध
तीर्थयात्रीतयेगु पुर्नमिलन समारोह, श्रीलंकाया राष्ट्रपतिया
स्वागत समारोह व न्हावलें जुया च्वंगु चैत्य पूजा
थव स्वंगू संयोग चूलागुर्लि आनन्दकुटी छगूर्लि कः कः
धाल ।

भिक्षु प्रजारश्मि पाखें शील प्रदान व बुद्ध पूजा जुल ।
भिक्षु अश्वघोष पाखें धम देशना जुल ।

चन्दा ।

श्री राजमान उपासकं धया दिल— आनन्द कुटी पुन्ही
पतिकं चैत्य पूजा जुया च्वंगुर्लि छी श्रद्धावानपिति लच्छ
छक मुनेगु ज्या जुल । थव मुनेगु ज्या जुया च्वंगु आनन्द
कुटी विहार दयेका तःगुर्लि खः । संसारे न्हायगुं अनित्य
खः । छीपि नं जन्म जुल, ल्यायम्ह ल्यासि जुल, अले बुरा
जुया सिना वनी । थथे हे धयाथें आनन्द कुटी विहारया
ल्यूने च्वंगु छ्यें व भुतू भ्वाथः जुया वल । जीर्णोद्धार यायेगु
छी सकसिगुं कर्तव्य खः । उकिछिकर्पिके सहयोग पवना
च्वजा ।

याइलायण्डे तःधिकम्ह बुद्धमूर्ति विया तःगु दु ।
विहार दयेके मफुरुलि बुद्धमूर्ति छेनीसं स्थापना याना खापा
तिना तथा । व मूर्ति स्थापनाथं विहार दयेके त स्वदोति दाँ
चन्दा वया च्वंगु दु । उर्लि मगागु ज्या छिकर्पिके महाराजा
पवना चवना धका आग्रह यागु अनुसार चन्दा विया दीर्घि
दातार्पि थथे :—

नीलदेवी, पुतली सडक	१०१-
तेजप्रभा, "	१०१-
जोगप्रभा, न्यत	३।-
ज्ञान हेरा, "	२।-
तारादेवी, थंबहिल	५।-
चन्द्र बहादुर, चसान्द	५।-
मचाम्ह "	५।-
पूर्णबहादुर "	२०।-
कृष्ण नारां व रत्नदेवी, छेत्रपाती	५।-
लक्ष्मीशोभा	२।-
आशाकाजी, वटु	१०।-
धर्मरत्न, तेवहाल	५।-
राजदेवी सुवाल, ओमबहाल	५।-
हेराकाजी, लगन	५।-
विष्णु प्रसाद, बनेपा	५।-
पुण्यरत्न, असन कमलाछि	५१।-
बुद्धदास व रत्नदेवी, लालदरबार	५१।-
	९९।-
आनन्दकुटी जीर्णोद्धारया लागी चन्दा विया दीर्घि :—	
साहु जगतरत्न, तंलाछि	५००।-
नन्दराज शाक्य, हखा यल	१००।-
श्रीमती श्यामलक्ष्मी शिल्पकार	१०।-

“आनन्द भूमि” यात चन्दा

श्रीमती कृष्णवदन शिल्पकारं दिवंगत पति श्याम-
लालया पुण्यस्मृतिस आनन्द भूमि पत्रिकायात रु. ५०।—
चन्दा विषा दिल । वयेक प्रति आनन्द भूमि परिवार क्रतज्ज
जू । मेमेपिसं नं श्रीमती कृष्णवदनया ल्यूल्यू काया आनन्द
भूमि गुण कि छगु जक बौद्ध निला पौ (दुइ मासिक)
पत्रिकायात गुहाली याना दी धयागु आशा दु ।
तुल्सीमाया उपासिका १०।—

— व्यवस्थापक

स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलःया व आनन्दकुटी
गुठीया सचिव श्री तीर्थ नारायण मानन्धरं धया दिल—
स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलःया उद्देश्य खः सीके मनंपिन्त
सीकेबीगु व स्वये मनंगु थाय् क्यना धर्म चेतना हया बीगु ।
उगु हे उद्देश्य कथं ५०० लं मयाक तीर्थ यात्रीत मुका
निकोतक बीद्रीर्थ न्यायेकल । आः नं निस त्यां मयाक
मनु व्वना बौद्ध तीर्थयात्रा सकुशल सम्पन्न जुल । स्वयम्भू
ज्ञानमाला भजन खलःया उद्देश्य मध्ये थ्वनं छगु खः
यात्रीतेत फर्ति फतले ध्यबा नं म्हं चायेक सुविधा नं ज्वीक
बौद्ध तीर्थ दर्शन याकेगु । सकसिगुं सहयोग दत धाःसा
हाकन बौद्ध तीर्थयात्रा न्यायेकेगु स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन
खलःया घ्वसाः दनि ।

वंगु पुन्हीखुनु भिक्षुपिन्त, अनागारिकापिन्त व धर्म
पासापिन्त गण महाविहारया उपासिका पुचलं जलपान
तंग्रह याना पुण्य सच्चय याना दिल ।

बनेपाय् अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन

ध्यानकुटीया निमन्त्रणाय् फागुण द गते असंया अन्न-
पूर्ण ज्ञानमाला भजन खलः परिवार बनेपाय् काया न्हाइ-
पूक हाला दिल ।

५

लँ खर्च दृष्टिक

— आनन्द शाक्य

थौला कन्हेला मस्यु सुनानं जीवन यात्राय् बनेगु
अर्कि उकियात गावक लैं खर्च स्वेमाल आहे मुनेगु (धु)

मस्यु सुनानं उगु लैं गपाय्हा गन गन दु भयसिन्धु
अय्यनं छुयाय् अन बनेमा याकचा दैमखु सुं अन बन्धु—१

पूगु निभालं खवाउंगु वर्षा ज्वीत सुरक्षित मागु कुता
बल दै थथ्या ववथ्या लैं वसां ध्याच हे वसां तुतां दुसा—२

चिकु थाय् मागु मागु ताँचोयाय् वस्त्र व लासा फांगा न
ताहालैं याकनं फोचाय्केत मागु यान विमान नं—३

थाय् थाय् पतिकं बास चवनेमा रिंत तैंपि सुं मदु न्हां
नयेमा त्वंनेमा धिवाहे पुलेमा भिक्षा बीपि सुं मदु न्हां—४

अन चर्विके माया भ्यामदु निर्दयी भावनं इमिके मदु
केवल याइगु भ्याहे मपाक ढः काँटाया व्यवहार छगु—५

अर्कि थ्व फुधकं ठिक्क यायेत न्हापां तुं धन मुनेमागु
दिन बल धाय्यवं बाकी तैमखु सुं नांगां लासां बनेमागु—६

दसपोल बुडुं ध्यना विज्यागु लैंखी वना एकचित याना
मुनेमाल आहे गावक लैंखर्च प्यंगु सत्यया ज्याऊं याना—७

उगु धन दुसा सुंहे मदुसां यायेम्वा ध्यनी मुक्तिया थाय
मखुसा माङ्को सास्ती नयानं तनी सदानं वं वं थाय—८

६७

व्यवस्थापक : भिक्षु महानाम, प्रकाशक : आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, नेपाल ।

मुद्रक : शाक्य प्रेस, ओम्बहाल, काठमाडौं । फोन नं १३६०४